

Yttrande från Europeiska regionkommittén om EU:s utvidgningsstrategi 2016–2017

(2017/C 306/09)

Föredragande: Rait Pihelgas (EE–ALDE) Borgmästare, Ambla**Referensdokument:** Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – 2016 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik

COM(2016) 715 final

EU:s utvidgningsstrategi 2016–2017

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) vidhåller att utvidgningsstrategin och nya medlemsstaters anslutning till EU är en garanti för att förverkliga EU:s politik och för Europas framgång på det hela taget och bekräftar att utvidgning är EU:s viktigaste utrikespolitiska verktyg.
2. Kommittén konstaterar att den nuvarande kommissionens vision – under dess mandatperiod (2014–2019) kommer det inte att ske någon ny utvidgning av Europeiska unionen, även om den pågående utvidgningsprocessen fortsätter – nu har nått en punkt där utvidgningssamtalen med Turkiet har frysts av olika politiska skäl. Samtidigt har länderna på västra Balkan, som omgärdas av EU-medlemsstater, börjat delta direkt i kommissionens politiska åtgärder, eftersom de vid sidan av utvidgningsprocessen även är nära involverade i EU:s migrationspolitik (västra Balkanrutten) och därmed sammanhängande politikområden såsom säkerhet.
3. De länder på västra Balkan som vill ansluta sig till EU har i samarbete med EU:s institutioner agerat konstruktivt för att ta itu med utmaningarna (inbegripet intensifierade försök utifrån att vända Europas riktning) och kommittén välkomnar ländernas vilja att vara med och hitta lösningar på de problem som EU konfronteras med i samband med invandring och säkerhet.
4. De nya arbetsförbindelserna mellan kommissionen och länderna på västra Balkan måste hanteras ansvarsfullt med hänsyn till uppfyllandet av åtaganden och villkor för EU:s utvidgning. Förhandlingarna måste följa en objektiv bedömning av kandidatländernas beredskap och framsteg när det gäller att uppfylla de politiska och ekonomiska kriterierna, och villkoren får inte ändras under processens gång i reaktion på den ena eller andra förhandlingspartens känslighet.
5. ReK anser att det är viktigt att de resultat och framsteg som kandidatländer och potentiella kandidatländer har uppnått i anslutningsprocessen offentligt ses som en bekräftelse på att Europeiska unionen förblir öppen för alla länder som vill uppnå samma mål och delar samma värderingar.
6. Det är positivt att kommissionen nämner den viktiga roll som de lokala och regionala myndigheterna spelar. Vi konstaterar att det i meddelanden och rapporter krävs ett större och mer koncentrerat fokus på lokal och regional förvaltning, även om det inte finns något separat kapitel i regelverket om detta eller någon etablerad EU-modell för decentralisering eller flernivåstyre.
7. Mot bakgrund av de nya globala utmaningarna och de betydande förändringar som sker i världen, särskilt i omedelbar närhet till länderna på västra Balkan, är det viktigt att fortsätta att offentligt diskutera frågan om EU:s utvidgning på regional nivå och runt om i Europa (genom möten, konferenser osv.) för att se till att dessa länders europeiska perspektiv kvarstår på dagordningen.

8. Precis som vid kommissionsbeslut som direkt rör EU menar ReK att ungdomsperspektivet också uttryckligen måste lyftas fram i samband med diskussionerna och besluten om EU:s utvidgningsstrategi för att förmedla till de yngre generationerna att vårt nutida och framtida hem – Europeiska unionen – garanterar alla ungdomar möjligheter till utbildning, kultur och sysselsättning.

9. Vi välkomnar beslutet från toppmötet i Paris (den 4 juli 2016) om att inrätta en regional byrå för ungdomssamarbete och att denna har inlett sin verksamhet och uppmanar till att göra ungdomsmyndigheter från de nya och framgångsrika medlemsstaterna delaktiga i detta arbete.

10. Kommittén stöder helhjärtat inrättandet av årliga ekonomiska reformprogram och rekommenderar att man på grundval av erfarenheterna med detta arbete involverar de lokala och regionala myndigheterna och även medborgarna i utformningen av finanspolitiska planer och projekt, eftersom det är just på lokal och regional nivå som man kan se vad de får för effekter.

11. ReK framhåller betydelsen av de lokala och regionala myndigheternas informationsinsatser i samband med utvidgningen. Om hela samhället informeras om fördelarna med utvidgningen kan den vinna brett stöd bland allmänheten.

Rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna

12. ReK konstaterar att rättsstatsprincipen, effektiva grundläggande rättigheter och en ärlig och insynsvänlig politik är grundförutsättningar för utvidgningen och förväntar sig att kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna gör beslutsamma ansträngningar för att uppnå dessa mål.

13. Vi ställer oss bakom utvidgningsstrategins tonvikt vid principen "det grundläggande först". Enligt denna väntas alla kandidatländer och potentiella kandidatländer påskynda sina framsteg för att stärka rättsstatsprincipen och rättsväsendet, för att trygga grundläggande rättigheter, friheter och säkerhet och för att förankra skyddet av minoriteter och jämställdhet. Kommittén pekar på betydelsen av samarbetet inom och med Europarådet och dess kongress för lokala och regionala myndigheter i fråga om grundläggande rättigheter, rättsstatsprincipen och lokal demokrati.

14. Kommittén välkomnar att yttrandefriheten uppmärksammas, men understryker att detta måste gå hand i hand med högre standarder inom den politiska kulturen i allmänhet, och att ett föredömligt agerande från de politiska beslutsfattarnas sida, i första hand på lokal och regional nivå, är den bästa garantin för framsteg på detta område (att avstå från konfrontationer och provokationer gentemot grannländer, undvika negativa yttranden, vara lyhörd för utsatta och missgynnade samhällsgruppers behov, ta hänsyn till minoriteternas situation osv.).

15. Pressfriheten är avgörande för att garantera mångfalden i ett demokratiskt samhälle. Medieföretagens ägarstrukturer utgör ett allvarligt problem. Om man inte kan garantera medborgarnas rätt till oberoende information kan det bli svårt att få till stånd en politiskt neutral och öppen förvaltning och främja demokratin som helhet.

16. Vi välkomnar inrättandet av en byrå för korruptionsbekämpning i Montenegro som en förebild för alla länder i regionen och betonar hur viktigt det är att bekämpa korruption i den offentliga och den privata sektorn på alla styres- och samhällsnivåer.

17. ReK betonar att rasism, främlingsfientlighet, extremism, radikalisering och terrorism måste bekämpas eftersom dessa yttringar ifrågasätter alla människors värde och rättigheter. Det förebyggande arbetet bland ungdomar är viktigt i syfte att väcka insikten hos dem att EU:s medlemsstater arbetar för en säker värld med goda utsikter till utbildning och sysselsättning för ungdomar.

Ekonomisk utveckling och konnektivitet

18. ReK välkomnar tillhandhållandet av stöd och resurser till kandidatländer och potentiella kandidatländer, men menar att hjälpen måste vara tillräckligt tilltagen och att utnyttjandet och förvaltningen av den måste vara effektiv och transparent.

19. Vi välkomnar att meddelandet lägger tonvikt vid EU:s agenda för konnektivitet och regionala initiativ (Berlinprocessen m.fl.) som bör utformas på ett mer inkluderande sätt och betonar vikten av att involvera kandidatländernas och de potentiella kandidatländernas lokala och regionala myndigheter samt nationella myndigheter. Kommittén uppmanar till att man även tar vara på de nya medlemsstaternas erfarenheter och låter EU-experten, särskilt från dessa länder, delta i utformningen och genomförandet av investeringsprojekt (på områdena transport, energi, digital telekommunikation, utbildning och ungdomsfrågor samt andra områden med koppling till den digitala utvecklingen).

20. ReK stöder de nationella investeringsrådets arbete för att upprätta en samstämmig projektplanering i de stödmottagande länderna på västra Balkan, efterlyser bättre samordning av de strukturalistiska instrumenten och ser detta som en möjlighet att inleda digitala utvecklingsprojekt i länderna på västra Balkan.

Regionalt samarbete mellan utvidgningsländerna

21. ReK välkomnar och stöder alla positiva utvecklingar i de ömsesidiga förbindelserna mellan kandidatländer och potentiella kandidatländer, i synnerhet försoning och skapande av en miljö präglad av förtroende, men efterlyser ändå konkreta framsteg i kvarstående frågor samt varaktiga resultat, samtidigt som principen om goda grannskapsrelationer respekteras. Vi uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att mer effektivt presentera sina framsteg och initiativ inom ramen för denna process för allmänheten och välkomnar spridningen av god praxis och erfarenheter.

22. ReK lyfter fram möjligheten till regions- och länderövergripande former för gemensamma åtgärder, såsom kampanjen "Let's do it!" för att bevara en ren miljö.

23. Kommittén uppmanar kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna att utnyttja befintliga program för partnersamverkan och Taix-programmet, fundera över nya samarbetsformer och inleda liknande initiativ.

24. Vi välkomnar de positiva resultaten från de senaste sammanträdena i Europeiska regionkommitténs gemensamma rådgivande kommittéer och arbetsgrupper med dessa länder. Vi lovordar den andra Utvidgningsdagen (den 1–2 juni 2016) och rekommenderar att liknande evenemang hålls regelbundet.

25. ReK välkomnar kommissionens initiativ till konferenser under rubriken "Speak Up!" och kampanjen för anordnande av mediedagar i regionen. Dessa evenemang gör det möjligt att ytterligare stärka medierna, inklusive de sociala medierna, både nationellt och regionalt, att jämföra de framsteg som gjorts av de enskilda länderna i utvidgningsprocessen och att på bästa sätt dra nytta av grannländernas resultat.

26. Det är möjligt att det genom hela regionens deltagande i en och samma process även på västra Balkan uppstår en dynamik och att människorna inser att ett lands framgång är en framgång för alla, vilket hittills har lett till ett ökat intresse för grannländerna och för kontakter med dem samt till sund konkurrens och ömsesidigt stöd.

Migration

27. Kommittén lovordar kommissionens beslutsamma agerande i migrationsfrågor och i beslutsfattandet under 2015 och 2016 eftersom den nuvarande situationen för flyktingar och ekonomiska migranter påverkar hela regionen och särskilt rutterna över västra Balkan, som snabbt utvecklades. Utan gemensamma ansträngningar, solidaritet och ömsesidigt ansvarstagande kan man inte hitta lösningar.

28. ReK välkomnar varmt kommissionens initiativ till reform av EU:s gemensamma asylsystem (andra paketet, den 13 juli 2016), där man fastställer detaljerade lösningar (säkert tredjeland, första asylland, säkert ursprungsland) för alla grupper som berörs av migrationskrisen, bland annat garantier för ensamkommande barn som söker asyl och ett rättshjälpssystem för asylsökande.

29. ReK välkomnar medlemsstaternas och framför allt kandidatländernas ansträngningar för att få bukt med krisen och deras tillhandhållande av resurser. Det behövs ytterligare stöd från EU och investeringar i mottagande och integration av migranter och flyktingar i länderna på västra Balkan för att få till stånd bättre sysselsättningsmöjligheter där.

30. Vi tackar alla kommuner längs med migrationsrutten för deras ovärderliga hjälp och samarbete hittills och uppmuntrar dem att samla och sprida sina erfarenheter samt att dela med sig av bästa praxis och erfarenheter som kan vara till nytta när hjälpsökande människor anländer oväntat. Kommittén uppmanar de lokala myndigheterna att stödja kampen mot människosmuggling och människohandel men betonar samtidigt att de lokala myndigheternas kapacitet är begränsad och ojäm och att möjligheter måste skapas för att ge dem ytterligare stöd.

31. I enlighet med de prioriteringar och åtgärder som anges i rådets slutsatser från 2015 kvarstår behovet att vidta förebyggande åtgärder och att framför allt rikta in åtgärderna på de flyktingar som har rätt till internationellt skydd.

32. ReK förväntar sig samtidigt från EU:s sida större medbestämmande och medverkan i de initiativ och politiska åtgärder som riktas till migranternas ursprungsområden och som syftar till att påtagligt minska tillströmningen till Europa av flyktingar som är tvingade att lämna sina hemländer samt ekonomiska migranter. Samtidigt måste fredsprocesserna i konfliktländerna på ett mer effektivt sätt understödjas av diplomatiska initiativ.

Turkiet

33. ReK noterar resultatet av folkomröstningen den 16 april om ändringar i Turkiets konstitution samt slutsatserna från den internationella observatörsgruppen vid folkomröstningen, som rapporterade att kampanjens två sidor inte hade lika möjligheter och att väljarna inte fick opartisk information.

34. ReK erinrar om den väletablerade internationella praxis på lokal nivå som låter tvister rörande rösträkningen lösas genom en delvis omräkning, och rekommenderar detta tillvägagångssätt där så är lämpligt och användbart.

35. ReK beklagar att den senaste politiska utvecklingen i Turkiet väcker tvivel om att den turkiska regeringen till fullo ställer sig bakom de värden och principer som EU är grundat på, i synnerhet Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och noterar att en fortsatt anslutningsprocess därför är osäker.

36. ReK uppmanar den turkiska regeringen att tydligt och otvetydigt förkasta dödsstraffet, och att försäkra och tydligt visa att den helt och fullt respekterar rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna hos medlemmarna av den turkiska oppositionen, samt turkiska och internationella mediers frihet och oberoende.

37. ReK uppmanar de turkiska myndigheterna att säkerställa att genomförandet av eventuella framtida ändringar i konstitutionen inte undergräver subsidiaritetsprincipen och de turkiska lokala myndigheternas autonomi och kapacitet.

38. ReK erinrar, med beaktande av Turkiets formella status som kandidat för EU-medlemskap, om att kommittén upprepade gånger har uppmanat och uppmuntrat den turkiska regeringen att tillsammans med ReK upprätta en gemensam rådgivande kommitté där valda representanter för lokala och regionala myndigheter från båda sidor med en balans i fråga om kön, geografi och politiska åsikter kan träffas regelbundet och hålla en permanent dialog vid liv. Vi anser att lokala och regionala myndigheter i Turkiet och EU, inom ramen för en fortlöpande anslutningsprocess, skulle ha mycket att vinna på en formell förbindelse via en gemensam rådgivande kommitté.

39. ReK erinrar om den svåra situationen för de närmare tre miljoner flyktingar som för närvarande befinner sig i Turkiet, och uttrycker sitt erkännande av och sin solidaritet med de medborgare och borgmästare, särskilt längs den turkiska gränsen till Syrien, som måste hitta praktiska lösningar för att inhysa ett väldigt stort antal flyktingar, som ibland är lika många som befolkningen i kommunen. Vi betonar att sådana utmaningar, för alla kommuner, får enorma konsekvenser för olika tjänster, såsom vattenförvaltning och avfallshantering, skolor, hälso- och sjukvård, transport och näringsliv, samt för den lokala infrastrukturen, och betonar att situationen inte är hållbar.

40. ReK noterar den turkiska regeringens klagomål över att EU inte har hållit sin del av avtalet från 2016 som träffades i syfte att hantera flödena av migranter och flyktingar som reser till Europa genom Turkiet, och konstaterar att många provinser och kommuner har tvingats hjälpa migranter och flyktingar utan något stöd från EU. Kommittén påpekar dock även att EU har tillhandahållit ett omfattande finansiellt bistånd till syriska flyktingar i Turkiet via humanitära partnerorganisationer, och att medlen utbetalas på grundval av det faktiska behovet och uppfyllandet av åtaganden. Kommittén noterar de integrationsutmaningar som man står inför på lokal nivå och understryker den viktiga roll som kompetensutveckling kan spela för att underlätta integrationen.

41. ReK beklagar att de lovande samtalen om Cypern verkar ha kört fast, och anser att ett framgångsrikt slutförande av dessa samtal på ett betydelsefullt sätt skulle bidra till att återupprätta en del av förtroendet mellan Turkiet och EU.

42. ReK anser bestämt att ett effektivt arbetsförhållande mellan lokala och regionala myndigheter på båda sidor även skulle kunna bidra – genom utbyte av bästa praxis rörande praktiska frågor – till att återupprätta en del av förtroendet mellan Turkiet och EU.

43. ReK bekräftar sin avsikt att fortsätta att utveckla en dialog med turkiska borgmästare inom ReK:s relevanta organ i syfte att utbyta bästa praxis och försvara subsidiariteten.

44. ReK beklagar djupt kuppforsöket och förlusten av människoliv och uttrycker sin solidaritet med demokratiska institutioner, men känner dock oro över de omfattande åtgärder som vidtagits sedan kuppforsöket, såsom de omfattande avskedandena, arresteringarna och frihetsberövandena, i synnerhet att folkvalda borgmästare avsatts och frihetsberövats och ersatts av icke folkvalda "borgmästare som utsetts av de centrala myndigheterna", vilket på ett allvarligt sätt försvagar den pluralistiska demokratin på lokal nivå.

45. Kommittén förväntar sig att Turkiet – i synnerhet i egenskap av kandidatland – respekterar de högsta normerna för demokrati, rättsstatsprincipen och de grundläggande friheterna, och är särskilt bekymrad över den fortsatta tillbakagången i fråga om rättsväsendets oberoende och funktion, samt på området för yttrandefrihet, och uttrycker oro för begränsningar och åtgärder som riktar sig mot journalister, akademiker och människorättsförsvarare, samt återkommande och oproportionerliga förbud mot mediebolag och sociala medier.

46. ReK efterlyser ett fullständigt och icke-diskriminerande genomförande av tilläggsprotokollet till associeringsavtalet EU–Turkiet gentemot alla EU:s medlemsstater, inbegripet Republiken Cypern. Vi uppmanar Turkiet att otvetydigt förbinda sig till goda grannförbindelser med alla sina grannar, och till fredlig tvistlösning i enlighet med FN-stadgan. Vi uttrycker i detta sammanhang stor oro och uppmanar Turkiet att undvika alla typer av hot eller åtgärder mot medlemsstaterna. Kommittén betonar att alla medlemsstaters rätt att ingå bilaterala avtal och att utforska och utnyttja naturresurser i enlighet med unionens regelverk och internationell lagstiftning, inbegripet Förenta nationernas havsrättskonvention, måste respekteras, samt att medlemsstaternas suveränitet och suveräna rätt över sina ekonomiska zoner, territorialhav och luftrum måste respekteras.

47. ReK uppmanar Turkiet att börja dra tillbaka sina styrkor från Cypern och att lämna över det avspärrade området Famagusta till FN i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 550 (1984). Vi betonar att sådana förtroendeskapande åtgärder skulle utgöra en chans till ekonomisk, social och regional tillväxt för båda samhällena. Vi noterar att en dialog mellan de civila samhällena i lokalsamhällena kan främja en överenskommelse.

Montenegro

48. Kommittén ställer sig mycket positiv till att Montenegro arbetar hårt för en EU-anslutning, att landet uppvisar framsteg i detta avseende och har undertecknat protokollet om anslutning till Nato, vilket innebär att landet 2017 kommer att ansluta sig till Nato. Vi ställer oss vidare positiva till att gränsavtalen med Bosnien och Hercegovina samt med Kosovo har undertecknats.

49. ReK värdesätter väljarnas och de politiska partiernas stora engagemang i samband med parlamentsvalen i oktober 2016. Tack vare den konsekventa tillämpningen av rättsstatsprincipen kunde dessa trots de svåra omständigheterna genomföras med framgång, och resultatet bekräftar den inrikes- och utrikespolitik som hittills förts.

50. Nu handlar det om att rättsstatsprincipen och respekten för de grundläggande rättigheterna på ett trovärdigt sätt måste tryggas på lokal nivå. Vi förväntar oss att inrättandet av en byrå för korruptionsbekämpning ska fungera som ett incitament för att genomföra de lokala handlingsplanerna för förebyggande av korruption och att man bygger upp ett ändamålsenligt kontrollsystem.

51. Vi välkomnar de ansträngningar som gjorts när det gäller fortbildning för lokala tjänstemän, men betonar att ytterligare framsteg måste göras (t.ex. utbildning och öppnare rekryteringsförfaranden som grundar sig på meriter). Vi välkomnar de ändringar som antagits i lagen om det lokala självstyrets finansiering och uppmuntrar ytterligare ansträngningar för att se till att det lokala självstyret blir ekonomiskt oberoende.

Serbien

52. Kommittén konstaterar att det under 2016 inte bara hölls kommunala och regionala val i Serbien utan även tidigare lagda parlamentsval, som bekräftade både den allt större politiska mångfalden i samhället och majoritetens nödvändiga stöd för det regerande partiet. Som segrare i valet fortsätter detta parti att hålla fast vid EU-anslutningen som ett prioriterat mål i en komplicerad utrikespolitisk situation.

53. Vi uppmanar Serbien att fortsätta med de reformer som krävs för EU-anslutningen och att i samband med detta ägna rättsordningen och korruptionsbekämpningen särskild uppmärksamhet. Vi ställer oss positiva till att man utarbetat en konkret handlingsplan för att genomföra de enskilda kapitlen och till att Serbien som första kandidatland infört EU:s jämställdhetsindex, något som rönt allmän uppmärksamhet.

54. Kommittén välkomnar framstegen i genomförandet av regeringens handlingsplan för nationella minoriteter och gläder sig över att de högsta företrädarna för regeringen i sina framträdanden för det mesta uttalar sig tolerant gentemot etniska och andra minoriteter.

55. ReK välkomnar normaliseringen av förbindelserna mellan Serbien och Kroatien och dialogen mellan Belgrad och Priština (att bron i Mitrovica öppnats igen). Detta leder till konkreta resultat för befolkningen. Vi uppmanar till ytterligare framsteg när det handlar om att fullgöra åtaganden och genomföra avtal, för att på så sätt stärka samarbetet och förtroendet. ReK uppmanar myndigheterna och opinionsbildarna att aktivt främja en normalisering av situationen.

56. Vi välkomnar strategin för en reform av myndigheterna och utbildningsstrategin för kommunalt självstyre. Vi ställer oss positiva till det arbete som det nationella konventet för europeisk integration gör och till samråden på lokal nivå.

F.d. jugoslaviska republiken Makedonien

57. Kommittén påminner om att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien var det första landet som undertecknade ett stabiliserings- och associeringsavtal, och mot bakgrund av detta vill vi uttrycka vår oro över det dödläge som kan konstateras i integrationsprocessen och när det gäller fullgörandet av åtaganden och genomförandet av reformer. ReK ser en fara i den långvariga politiska krisen i före detta jugoslaviska republiken Makedonien och vill att landet visar ny politisk vilja att ansluta sig till EU genom att fullgöra sina åtaganden.

58. Vi konstaterar att det på grundval av den politiska överenskommelse som med hjälp av internationell medling uppnåddes i juni/juli 2015 och de nya överenskommelser som ingicks i juli/augusti 2016 anordnades tidigare lagda parlamentsval (och nyval som var ett positivt steg mot att återställa förtroendet i två distrikt) i december 2016. Man kan räkna med att den politik som hittills förts och att framför allt det arbete med att genomföra akuta reformprioriteringar som man kommit överens om kommer att fortsätta. F.d. jugoslaviska republiken Makedonien måste fullt ut genomföra den politiska överenskommelsen från juni/juli 2015 och vidta omedelbara och specifika åtgärder för att främja och genomföra akuta reformprioriteringar.

59. Vi betonar att ett beslut om en eventuell rekommendation om att inleda anslutningssamtal med landet, för att det som hittills uppnåtts ska nå sitt logiska slut, beror på huruvida de kriterier som satts upp av EU uppfylls, i enlighet med slutsatserna från Europeiska unionens råd i december 2015 och slutsatserna från rådet (allmänna frågor) under det slovakiska ordförandeskapet (13.12.2016).

60. Vi noterar de ansträngningar som landet hittills gjort för att hantera migrationskrisen och betonar att alla de problem som uppstår i samband med detta bör lösas i samarbete med EU och andra internationella organisationer. Vi vill betona att det även fortsättningsvis är extremt viktigt att bevara goda grannförbindelser, inbegripet att en för båda sidor godtagbar lösning på namnfrågan nås, inom ramen för samtal under FN:s överinseende.

Albanien

61. ReK gläder sig över Albaniens relativa framsteg i fråga om de centrala reformprioriteringarna. Albanien måste dock driva på genomförandet av reformerna, särskilt i sektorer som omfattas av de fem centrala reformprioriteringarna, på ett hållbart, heltäckande och inkluderande sätt, med särskilt fokus på de sektorer som berör rättsstatsprincipen och skydd av de mänskliga rättigheterna, inbegripet minoriteters rättigheter. Särskilt viktigt i detta sammanhang var det enhälliga antagandet av reformen av rättsväsendet vid parlamentets plenarsession den 22 juli 2016. Detta öppnar nya möjligheter till ett bättre skydd av de mänskliga rättigheterna, inbegripet antidiskrimineringspolitik, minoriteters rättigheter och ekonomiska rättigheter i hela Albanien, till att klargöra ägandeförhållandena, till att förbättra företags- och investeringsklimatet och till att bekämpa den svarta ekonomin. Vi välkomnar vidare strategin och handlingsplanen för korruptionsbekämpning. Vi insisterar på fortsatta framsteg i samband med de politiska och rättsliga åtgärderna och på ett korrekt genomförande tillsammans med åtgärder för att bekämpa organiserad brottslighet, inbegripet framställning av och handel med narkotika, särskilt cannabis. Kommittén framhåller hur viktigt det är att Albanien uppnår påtagliga och varaktiga resultat på dessa områden.

62. Kommittén konstaterar att Albaniens framsteg i anslutningsprocessen gynnas av att landet sedan maj 2009 varit medlem i Nato, vilket inverkar positivt på de inhemska reformerna och leder till bättre förbindelser mellan Albanien och Grekland.

63. Vi noterar att kommunalvalen, som ägde rum efter förvaltningsreformen 2015, genomfördes utan några större problem. Vi efterlyser dock större opartiskhet och professionalism. Vi välkomnar dessutom den tillfälliga kommitté för reformer av valrätten som inrättats av parlamentet. Vi betonar de rekommendationer om detta som utfärdats av kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samt av Europarådets kommunalkongress och ReK:s valobservatörer, som efterlyste en avpolitisering av den offentliga förvaltningen och garanterad opartiskhet. I linje med detta förlitar vi oss på att ovanstående rekommendationer kommer att träda i kraft vid nästa parlamentsval, som måste vara fritt, rättvist och trovärdigt samt genomföras i enlighet med internationella normer.

64. ReK anser att reformprocessen även i framtiden måste vara brett inkluderande och omfatta alla berörda politiska aktörer – även de från minoriteterna – och civila aktörer, inklusive oppositionen och berörda parter, och framhåller det arbete som bedrivs av det nationella rådet för europeisk integration som ett positivt exempel.

65. Vi ställer oss vidare positiva till att man har valt medlemmar till det civila samhällets nationella råd och att rådet inlett sin verksamhet.

Bosnien och Hercegovina

66. ReK ser positivt på att landet åter är på rätt spår när det gäller integrationsprocessen eftersom ett europeiskt perspektiv är ett centralt incitament för landet, och vi efterlyser ytterligare resultat avseende reformagendan, eftersom ikraftträdandet av stabiliserings- och associeringsavtalet visar att åtaganden kan leda till resultat.

67. Vi ställer oss vidare positiva till att Bosnien och Hercegovina den 15 februari 2016 lämnade in sin ansökan om EU-medlemskap, en ansökan som stimulerar både landet och utvidgningsprocessen. Vi betonar därför att man måste upprätthålla denna dynamik för att kunna åstadkomma de betydande framsteg i genomförandet av reformagendan som är nödvändiga för att komma vidare i denna riktning.

68. Offentliggörandet den 30 juni 2016 av resultaten av den folkräkning som gjordes i oktober 2013 har hjälpt allmänheten att bättre förstå de förskjutningar som kommunalvalen i september 2016 gav upphov till i det politiska landskapet, som står under ständigt tryck också från länder utanför regionen.

69. Kommittén uppmanar alla politiska beslutsfattare i Bosnien och Hercegovina att utnyttja tiden efter valen till att inleda en ny diskussion med EU och relevanta internationella institutioner i syfte att lösa historiskt betingade problem och skapa ett nytt och positivt klimat i förbindelserna mellan folkgrupperna. De politiska beslutsfattarna och opinionsbildarna i regionen kan mot bakgrund av de nya politiska förhållandena göra mycket för att föra den lokala utvecklingen framåt med sitt personliga föredöme och sina initiativ.

70. Vi understryker hur viktig samordningen mellan alla myndighetsnivåer är för att undanröja hindren för en fungerande stat, ett effektivt genomförande av reformagendan, rörlighet, investeringar och sammanlänkningsprogram på olika politikområden och inrättandet av ett enhetligt ekonomiskt område. Vi framhåller att decentralisering inte betyder fragmentering och att det behövs samordnade ramstrategier för att genomföra reformerna på samtliga nivåer. Vi anser att man bör utarbeta gemensamma mål som är förenliga med varandra men står över särintressena.

71. Kommittén är övertygad om att den samordningsmekanism för EU-frågor som inrättades i augusti 2016 kommer att bidra till att förbättra samarbetet mellan landet och dess organ å ena sidan och EU och dess institutioner å andra sidan och hjälpa dem att fullt ut dra nytta av EU-medlen.

Kosovo ⁽¹⁾

72. ReK välkomnar undertecknandet och ratificeringen av stabiliserings- och associeringsavtalet och dess ikraftträdande den 1 april 2016. Detta inleder ett nytt kapitel i Kosovos förbindelser med EU. Vi välkomnar även inrättandet av de specialiserade avdelningarna. Vi uppmuntrar Kosovo att fortsätta att genomföra EU-relaterade reformer (t.ex. antagandet av lagpaketet om mänskliga rättigheter, ikraftträdandet av EU-reformagendan) och att ta andra positiva steg framåt (t.ex. normaliseringsprocessen).

73. Vi välkomnar de resultat som uppnåtts när det gäller viseringsliberaliseringen, understryker vikten av att uppfylla alla tillämpliga villkor och uppmanar till ytterligare framsteg.

74. Vi betonar vikten av en fredlig och multilateral politisk dialog i parlamentet och i kommunerna i syfte att snabbt förbättra landets internationella anseende.

75. ReK välkomnar och stöder den positiva utvecklingen i dialogen mellan Belgrad och Priština (att bron i Mitrovica öppnats igen, överenskommelsen om telekommunikation), som leder till konkreta resultat för befolkningen. Vi uppmanar också till ytterligare framsteg när det handlar om att fullgöra åtaganden och genomföra avtal, för att på så sätt stärka samarbetet och förtroendet. ReK uppmanar myndigheterna, de politiska beslutsfattarna och opinionsbildarna att för en normalisering av situationen föregå med gott exempel så att anslutningsprocessen kan inledas utan komplikationer.

Bryssel den 12 maj 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽¹⁾ Denna beteckning påverkar inte ståndpunkten avseende Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.